

LBRIS

We know
books

Nagy félkönyvem

mesék a félre és a féli ünnepekre
való ráhangolódáshoz

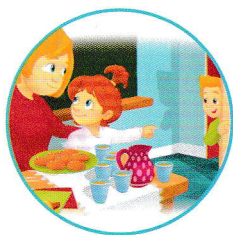

Roland

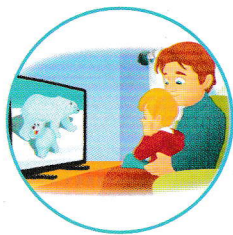

Miért lesz hamar sötét télen?	4
Miért van dér és zúzmará?	5
Miért fagy be a tó?	6
Az első korcsolyázás	7
Korcsolyázik az osztály	8
Merd megpróbálni!	10
Engedd el a haragot!	11
Miért van jégvirág az ablakon?	12
Miért esik a hó?	13
Hópelyhek	14
Téli kép ujjfestéssel	16
Nem akarok egyedül szánkózni!	18
Miért kell télen melegen öltözni?	19
Nem akarok zoknit felvenni!	20
Hova lett Áron kesztyűje?	22
Nem akarom megigazítani a sálát a nyakamban! ...	23
A hóemberépítés	24
Óvd a bőröd!	26
Mi az a láz?	27
Betegem maradj otthon!	28
Légy türelmes!	29
Pihenj mozgással!	30
Pihenj eleget!	31
Mindenkinek jár egy kis pihenés!	32
Türelmetlenfalvi gyerekek	33
Hol van a Mikulás?	34
Mikulás az iskolában	36
A Mikulás levele	38
Ének a Mikulásnak	39
Koncentrálj az erősségeidre!	40
Nem akarom megtisztítani a csizmámat!	41
Nem akarom visszarakni a játékot!	42
Legyen rend kint és bent!	43
Karácsonyra várakozunk	44
Attól még, hogy régi, lehet jó!	46
A család a legfontosabb!	47
Mindig számíthatunk egymásra	48
Ünnepek és hagyományok	49
Adventi készülődés	50

Kütyümentes pillanatok	52
Karácsonyi jó cselekedet	53
Nem akarok mézeskalácsot sütni!	54
Ne várj másokra! Légy te az első, aki segít!	55
Az adventi időszakban különösen légy figyelmes!	56
Adj, ha adni tudsz!	57
Tolerancia	58
Mobiltelefon, videojáték, lelki egészség	59
Ajándékozz karácsonyi érzést!	60
Alkalmazkodj másokhoz!	61
Légy gondoskodó!	62
Úgy bánj másokkal, ahogy szeretnéd, hogy veled is bánjanak!	63
Fogadj szót!	64
A háladoboz	65
Karácsony	66
Karácsonyi angyalkák az 1. a-ban	68
A karácsonyi ajándék	72
A karácsony	73
Tápláld a lelked pozitív dolgokkal!	74
Bátran kezdeményezz!	75
Használd ki minden boldog percet!	76
Ajándékozás	77
Nem akarom, hogy szilveszter legyen!	78
A vendégek	79
A kókuszgolyó	80
Légy nyitott új ételekre	81
Miért nem fagy meg a pingvinek lába?	82
Miért nem fázik a jegesmedve a jeges hidegben?	83
Miért fehér a sarki róka?	84
Miért alszanak téli álmat a medvék, a mókusok és a sünök?	85
Miért van a farsang?	86
A kreatív jelmez	87
Farsang az óvodában	88
Farsangi multság az iskolában	90
A farsangi jelmezverseny	92
A korai hóvirág	93

Miért lesz hamar sötét télen?

Viki egy téli délután vidáman hócsatázott apával. Nem lehetett eldönteni, ki nyerte a csatát, ugyanis mindkettőjüket hó borította mindenhol.

— Gyere, kicsim, most már menjünk haza, nemsokára besötétedik – mondta apa.

— Besötétedik? De még nincs is este, csak délután van. Még nem is uzsonnáztam – csodálkozott Viki.

— Miért lesz olyan hamar sötét télen? – kérdezte Viki kicsit később, uzsonna közben. – Lehetne hosszú a nappal ma is.

— Tudod, Viki – kezdett magyarázni apa –, a Föld egy láthatatlan tengely körül forog. Úgy, mint amikor te egy helyben megfordulsz, csak a Föld ezt folyamatosan, megállás nélkül teszi. 24 óra alatt végez egy teljes körülfordulást. A nappalok hosszúsága a Föld saját tengelye körüli forgásából adódik, és abból, hogy a Föld tengelye ferde. A Nap, amikor nálunk besötétedik, akkor is megvilágítja a Földet, csak a Föld másik oldalát. Ha nálunk éjszaka van, a Föld másik oldalán nappal. Az ott élő gyerekek akkor ebédelnek, amikor te már alszol. Tehát a Föld napsütötte oldalán nappal van, a másik oldalán pedig sötét éjszaka. Attól függően, hogy a Nap látszólagos pályájáról a napsugarak éppen milyen szögben érik el a földfelszínt, változó a nappalok és az éjszakák hossza. Télen rövidebbek a nappalok és hosszabbak az éjszakák. Ugyanis a Föld a legnagyobb szögben hajlik el a Nap sugaraitól.

— Ó, tehát télen rövidebbek a nappalok – sóhajtott egy óriásit Viki. – És mondd csak, apa, van olyan is, amikor a nappal és az éjszaka egyforma hosszú?

— Igen, a tavaszi és az őszi napéjegyenlőség idején a nappal és az éjszaka egyforma hosszú – bólintott apa, majd az uzsonna végén egy nagy könyvben mutatott is képeket a kislányának a Földről és a Föld forgásáról.

Miért van dér és zúzmara?

Apa az időjárás-jelentést nézte a tévében, amikor megállt mellette a kislánya, Kristóf.

— Ott már hó esett? Csupa hó a fa! – mutatott a tévében látott fehér fára Kristóf.

— Az nem hó, az zúzmara – javította ki apa.

— Zúzmara? Mi az a zúzmara? – kérdezősködött Kristóf. – Miért van zúzmara?

— Amikor a hőmérséklet fagypont alá kerül, akkor a levegő vízpárái jégbevonatot hoznak létre a talajon, növényeken, tárgyakon – magyarázta apa. – Ugyanúgy, mint amikor dér van reggelente.

— Azt már láttam a múltkor, arra is azt hittem, hogy hó. De anya mondta, hogy csak dér – mesélte Kristóf. – A dér és a zúzmara ugyanaz?

— Nem, nem ugyanaz. Igaz, hogy mindegyik csapadékforma, és mindkét esetben a levegő vízpárái fagynak meg, de van köztük különbség – válaszolta apa.

— Mi a különbség? – kíváncsiskodott Kristóf.

— A dér csakis derült és csendes időben keletkezik, a zúzmara pedig ködös, szeles időben. A dér kis mennyiségben, a zúzmara óriási mennyiségben jelenik meg. Mind-egyik kárt tehet a növényekben – folytatta apa. – A dér csak rövid ideig marad meg, ugyanis a nap első sugarai megolvasszják. A zúzmara viszont egész nap megmaradhat, hiszen ködös, szeles időben keletkezik, amikor a nap nem bújik elő, és akár napokig is megmaradhat. És csak a leghidegebb téli hónapokban keletkezik.

— És a dér? Az melyik hónapban? – tudakolózott tovább Kristóf.

— A dér kora ősztől a tavasz végéig megjelenhet a hideg hajnalokon – felelte apa.

Kristóf magában elrendezte a hallottakat, majd megkereste anyát, és elmesélt neki mindent, amit apától megtudott.

Miért fagy be a tó?

Ákos apával a nappali kanapéján üldögélt, a családi fényképalbumot nézegették.

— Apa, hol voltunk ezen a képen? – mutatott Ákos egy téli korcsolyázós képre.

— A Balatonon, tavaly télen – válaszolt apa.

— Most is tél van, elmegyünk a Balatonra korcsolyázni? – lelkesült fel Ákos.

— Most nem mehetünk, kicsim – rázta a fejét apa. – Még nem fagyott be a tó.

Ákos apa válaszát hallgatva eltűnődött egy kicsit, majd újabb kérdéssel állt elő:

— Apa, miért fagy be a tó?

— Amikor nagyon hideg van, akkor a víz felszínének felső rétege is lehűl, megnő a sűrűsége és lesüllyed. Ezután a víz következő rétege is lehűl, annak is megnő a sűrűsége, és az is lesüllyed. És ez így folytatódik tovább egészen addig, ameddig a víz legalsó rétegének hőmérséklete $+4\text{ }^{\circ}\text{C}$ -ra nem süllyed.

— És ekkor fagy meg a tó vize? – vágott apa szavába Ákos.

— Igen – felelte apa. – Ugyanis megszűnik az áramlás, mivel a víz legalsó rétegében elérte a maximális sűrűséget. Így a felső vízrétegek már nem tudnak lesüllyedni, mert könnyebbé váltak. És ahogy a tó felszínén a hőmérséklet $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ lesz, elkezd befagyni a tó vize.

— Ez is olyan rétegesen? – kérdezett tovább Ákos.

— Igen, felülről lefelé – magyarázott tovább apa. – Ugyanis a jég sűrűsége kisebb, mint a vízé, ezért a jég fennmarad a víz tetején.

— És ez gyorsan történik? – érkezett Ákos újabb kérdése.

— Nem, ez lassú folyamat – felelte apa. – És nem is fagy be teljesen az aljáig a tó. A legalsó vízrétegben megmarad a $+4\text{ }^{\circ}\text{C}$ hőmérséklet. Ott élnek a vízi élőlények.

Ákos nagyon figyelt apa szavaira, másnap ugyanis el akarta mesélni az óvodában.

